

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 317/2025
05.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца Стечајна маса Друштво са ограниченом одговорношћу за производњу и сервис пумпи, бушење и опремање бунара Панаква у стечају, чији је пуномоћник Звонимир Биорац, адвокат из ..., против тужених 1. АА из ... и 2. ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Мирослав Лотина, адвокат из ..., са умешачем на страни тужиоца ВВ из ..., чији је пуномоћник Синиша Милић, адвокат из ..., ради побијања правних радњи, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 8060/22 од 05.02.2024. године, у седници одржаној 05.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 8060/22 од 05.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 2586/21 од 05.07.2021. године, у ставу 1. изреке дозвољено је ВВ из ... ступање у предметну парницу у својству умешача на страни тужиоца. Ставом 2. одлучено је да се побија правна радња закључења купопродајног уговора ОПУ: 516/17 овереног пред јавним бележником Белом Миавецом у ... дана 23.05.2017. године, којим је извршена купопродаја некретнина уписаних у лист непокретности број .. КО ..., које чине објекти изграђени на парцели .. КО ... ближе описане у том ставу изреке. У ставу 3. утврђено је да купопродајни уговор ОПУ: 516/17 оверен пред јавним бележником 23.05.2017. године нема дејство према стечајној маси тужиоца у поступку стечаја Ст 11/19 који се води пред Привредним судом у Новом Саду. У ставу 4. утврђено је да је изјава тужене АА на основу које је извршен упис права доживотног плодуживања на $\frac{1}{2}$ дела непокретности уписане у лист непокретности .. КО Нови Сад 2, трособни стан бр. 11, површине 97 м², који се налази на другом спрату пословно-стамбене зграде број 1 у Новом Саду, у ул. ... бр. ..., изграђене на парцели бр. ..., у корист туженог ББ, нема дејства према стечајној маси тужиоца. У ставу 5. овлашћен је тужилац да пред надлежним службама РГЗ Катастра непокретности поднесе захтев да се стање власништва на некретнинама које су биле предмет купопродајног уговора врати на стање пре закљученог уговора све заједно са уписом права доживотног плодуживања у корист туженог другог реда. У ставу 6. изреке наложено је туженима

да солидарно тужиоцу накнаде парничне трошкове у износу од 991.200,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 8060/22 од 05.02.2024. године одбијена је жалба тужених и потврђена је пресуда Привредног суда у Новом Саду П 2586/21 од 05.07.2021. године, у ставовима првом, другом, трећем, четвртном и шестом изреке. Наведена пресуда укинута је у ставу петом изреке и у том делу тужба је одбачена.

Против наведене правноснажне пресуде, тужени су изјавили благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Поред тога што је у ревизији назначено да се она изјављује због битних повреда одредаба парничног поступка учињених у поступку пред другостепеним судом, ревидент није посебно указао, нити определио у чему би се таква повреда састојала. Из ових разлога позивање на битну повреду одредаба парничног поступка, као ревизијски разлог из члана 407. Закона о парничном поступку, је без утицаја у ревизијском поступку приликом испитивања побијане другостепене пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца и друготужени су на основу уговора од 18.03.1998. године и анекса уговора од 13.9.1999. године (који су закључили са предузећем Будућност) дана 5.11.2002. године, укњижили право власништва на трособном стану број 11 са нуспросторијама, у површини од 97 м² на другом спрату стамбено пословне зграде број 1 у ул. ... бр. 1 саграђене на парцели .. уписан у зк. ул. .. КО Нови Сад, у једнаким деловима. Правни претходник тужиоца је поред власништва на наведеној непокретности, био и књижни власник више непокретности у ..., на адреси ..., уписаних у ЛН .. КО

Правни претходник тужиоца је дана 29.11.2013. године са Привредним друштвом Хидро линк из Суботице закључио уговор о преузимању дуга којим је то привредно друштво преузело дуг тужиоца према повериоцу Banca Intesa АД Београд у износу од 15.000.000,00 динара, који је проистекао из гаранције те банке Г2008/561 од 18.08.2008. године и Уговора о издавању динарске гаранције за обезбеђење плаћања од 14.08.2008. године. Тим уговором извршена је промена дужника, па је Хидро линк као преузималац дуга ступио на место овде стечајног дужника који се ослободио своје обавезе.

Утврђено је да је друготужени био оснивач Привредног друштва Хидро линк из Суботице, а да је у току 2016. године и 2017. године био једино лице за заступање тог привредног друштва које је брисано из регистра 2019. године након спроведеног поступка стечаја. Такође, у време када је Хидро линк АД платио дуг правног претходника тужиоца према Banci Intesa, рачун тужиоца био је у блокади. Блокада је постојала у периоду од 25.02.2016. године до 11.04.2016. године, од 12.07.2016. године

до 22.07.2016. године и од 25.07.2016. године до 26.02.2019. године односно укупно 1002 дана.

Ради отплате тог дуга Привредно друштво Хидро линк из Суботице закључило је више уговора о новчаном зајму са зајмопримцима ГГ, ДД и друготуженим током 2015. године, уз договор да ће се, у случају да средства позајмице не буду враћена, износ примљених средстава надокнадити из имовине правног претходника тужиоца и то закључењем уговора о уступању потраживања према тужиоцу у корист зајмодаваца. Поменути зајмодавци су извршили уговорена плаћања на рачун Хидро линк Суботица или на рачун поменуте банке. Зајмодавци су појединачно са првотуженом и ПД Хидро линк закључили уговоре о цесији којим су на првотужену пренели до тада ненамирена новчана потраживања, проистекла из уговора о позајмицама, и то без накнаде и ради решавања стамбеног проблема тј. куповине предметне непокретности. Правни претходник тужиоца је преко друготуженог као законског заступника, са првотуженом закључио уговор о купопродаји наведених непокретности у ... и $\frac{1}{2}$ дела непокретности уписане у ЛН .. КО Нови Сад 2. Уговорена је купопродајна цена непокретности од 800.000,00 динара за коју је у самом уговору констатовано да је плаћена од стране купца. На основу наведеног уговора првотужена је укњижена као власник 1/1 на овим непокретностима, с тим да је на стану у Новом Саду на основу изјаве првотужене извршен упис права доживотног плодоуживања на $\frac{1}{2}$ дела непокретности уписане у лист непокретности .. КО Нови Сад 2, трособни стан бр. 11, површине 97 м², у корист друготуженог ББ. Истог дана када је закључен уговор о купопродаји непокретности, друготужени је, као поклонодавац, са првотуженом, као поклонопримцем закључио и уговор о поклону своје половине сувласничког дела на наведеној непокретности, при чему је на свом сувласничком делу задржао доживотно право плодоуживања. Оба уговора оверена су 23.05.2017. године пред јавним бележником који је упозорио странке да су означиле вредност предмета уговора који не одговара стварној тржишној вредности.

Решењем Привредног суда у Новом Саду Ст 11/19 од 25.02.2019. године отворен је поступак стечаја над тужиоцем. Као стечајни поверилац у том поступку јавила се и овде умешач ВВ, а потраживања су пријавили и ДД и тужени. ВВ, је у свом исказу пред судом изјавила да је почев од 2008. године била шеф рачуноводства стечајног дужника и обављала послове у комерцијали и рачуноводству и да има сазнање да је услед неплаћених потраживања својим повериоцима друготужени располагао имовином правног претходника тужиоца па тако и са две некретнине које су предмет овог поступка, све како би осујетио наплату потраживања. Изјавила је и да је АА непокретности које је прибавила спорним купопродајним уговором није исплатила у новцу, нити је у пословним књигама тужиоца постојао дуг правног претходника тужиоца према АА. Из исказа првотужене утврђено је да је била упозната са финансијским проблемима привредног друштва тужиоца из разговора са браћом и оцем, да је знала да привредно друштво није успевало да наплати своја потраживања од својих дужника због чега је узимало позајмице, да је знала да су ти проблеми постојали од 2012. до 2018. године.

Вештачењем је утврђено да је на дан овере купопродајног уговора 23.05.2017. године вредност некретнина у ... износила 121.000,00 евра, односно 14.880.000,00 динара, а вредност стана у Новом Саду, у ул. ... - 81.000,00 евра односно 9.960.800,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су становишта да су испуњени предуслови из чл. 119 Закона о стечају за побијање конкретне правне радње – закључења уговора о купопродаји обзиром да је између правног претходника тужиоца и првотужене закључен пуноважни посао и да у стечајној маси тужиоца нема довољно имовине за намирење поверилаца признатих потраживања. Правна радња закључења уговора о купопродаји извршена је у последњих пет година пре отварања поступка стечаја над тужиоцем, уз постојање заједничке намере стечајног дужника и првотужене да се оштете повериоци тужиоца. Вредност непокретности на дан 23.05.2017. године, када је оверен уговор о купопродаји непокретности износила је 14.880.000,00 динара, односно 9.960.800,00 динара што значи да је њихова вредност била довољна да се у претежној мери исплате дуговања према повериоцима. Уместо тога, знатно је умањена вредност имовине тужиоца отуђењем предметних непокретности, и то уз уговорену незнатну вредност те имовине са првотуженом, што је и довело до отварања стечајног поступка у ком коначно нема средстава за намирење признатих потраживања стечајних поверилаца. Из исказа умешача утврђено је да је тужилац преко друготуженог као свог законског заступника располагао са две некретнине које су предмет овог поступка, управо како би осујетио наплату потраживања поверилаца. Из наведеног следи да је на страни стечајног дужника постојала намера да се оштети један или више поверилаца, а да је сауговорач стечајног дужника, првотужена, знала да стечајном дужнику прети неспособност плаћања и да се том радњом оштећују повериоци. Намера на страни стечајног дужника произлази и из чињенице да је друготужени као законски заступник правног претходника тужиоца имао јасан увид и сазнања о пословању привредног друштва. Радња закључења купопродајног уговора којом је првотужена од тужиоца стекла право својине на предметним непокретностима представља радњу намерног оштећења поверилаца из члана 123. Закона о стечају

На основу овако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених суда да је у конкретној правној ствари тужилац доказао да су испуњени предуслови за побијање правних послова и других правних радњи у стечају, а то су: отварање стечајног поступка, чињеница да у стечајној маси нема довољно имовине за потпуно намирење стечајних поверилаца и да је правни посао пуноважан, све у смислу члана 119. Закона о стечају. Такође, тужилац је доказао да је испуњен један од општих услова побијања из наведеног члана односно да је дошло до нарушавања равномерног намирења стечајних поверилаца или да се повериоци оштећују или да су спорним правним послом и радњама поједини повериоци стављени у погоднији положај (погодовање поверилаца). Стога како је утврђено да су испуњени наведени предуслови као и један од општих услова то се могло приступити побијању правног посла и других правних радњи стечајног дужника користећи се основом прописаним чланом 123. Закона о стечају, као намерно оштећење поверилаца.

Како је тужилац на кога је у смислу чл. 228 и 231. Закона о парничном поступку терет доказивања, доказао испуњеност предуслова и једног од општих услова из члана 119. Закона о стечају, за побијање спорног правног посла или радње, то су без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари ревизијски наводи да није првостепени суд правилно ценио наведене одредбе и члан 123. Закона о стечају за чију примену је неопходно претходно испуњење свих предуслова и једног од општих услова из члана 119. Закона о стечају.

Наиме, неоснован је ревизијски навод да тужилац није доказао постојање намере оштећења осталих поверилаца тужиоца односно да се спорним правним пословима фаворизовала првотужена и друготужени и оштетили остали повериоци.

Према члану 123. Закона о стечају, намерно оштећење поверилаца постоји увек када је правни посао, односно правна радња предузета у последњих пет година пре подношења предлога за покретање стечаја или после тога, са намером оштећења једног или више поверилаца, ако је сауговарач стечајног дужника знао за намеру стечајног дужника. Знање намере се претпоставља, ако је сауговарач стечајног дужника знао да стечајном дужнику прети неспособност плаћања и да се радњом оштећују повериоци.

С обзиром да је тужилац у тренутку закључивања спорних послова био у тешком економском стању односно у блокади рачуна, то се у конкретном случају постојање намере оштећења поверилаца не мора посебно доказивати. Наиме, тужиоцу је кроз побијане правне послове знатно умањена вредност имовине отуђењем предметних непокретности, и то уз уговорену незнатну вредност те имовине са првотуженом, те је правилан закључак нижестепених судова да су на наведени начин остали повериоци били оштећени, па су неосновани ревизијски наводи тужених у погледу чињенице да тужилац није доказао намеру оштећења поверилаца.

Ревизијски наводи којима се побија утврђено чињенично стање ревизијски суд нема овлашћења да цени. Разлози за улагање ревизије рестриктивни су и прописани у одредби члана 407. Закона о парничном поступку.

У складу са изнетим, Врховни суд одбио је ревизију туженог првог реда као неосновану, применом одредбе члана 414. ЗПП.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**